

Velja v Ljubljani in
po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Kovi naročniki naj pošljajo
naročnino po nakaznici.

Oglas: se zaračunajo po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za enkrat 2 K
za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 560. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znakma. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Dvanaesti del ustave sprejet.

Ivan Deržić za vzgojo v armadi. Vojni minister naj
bo parlamentarec.

Beograd, 16. jun. (Izv.) Današnja seja ustavotvorne skupščine se je otvorila ob 9.30. Na dnevnem redu je nadaljevanje debate o enajstem poglavju. Prvi je govoril nar. soc. tov. Ivan Deržić, ki je povdarjal v svojem govoru velik pomen vojne organizacije za razširjenje edinstvene narodne ideje, ker jugoslovanska plemena nimajo nikjer toliko prilike priti v najbližji medsebojni stik, kot ravno pri vojaki. Nadalje je nastopil za to, da se uvažuje pri organizaciji vojaške sile kar najbolj tudi vzgojna stran v izobraževalnem in pravstvenem oziru, ter se v tem oziru sledi vzgledu Češkoslovaške republike. Vojstvo se ne sme nikdar izrabljati v obrambo gospodujočih razredov proti državljanom nižjih slojev. Naša armada naj ne vstvarja agresivnega razpoloženja v naši zunanji politiki niti naj se v njej ne krije kaka oficirska kasta, ki bi hotela terorizirati naše politično življenje. Zadalji za armado, ki znašajo sedaj skoro polovico vsega državnega proračuna se morajo nujno znižati. Vojni minister mora biti parlamentarec, da se na ta način ohrani neobhodno potrebna vez med vojaštvom in civilnim prebivalstvom. Vojni minister general Hadžić se je med govorom tov. Deržića večkrat zelo razburil.

Radikalec posl. Ivančič se čudi, da se je pri gotovih poslancih pojavila misel, da bi se ukinila vojska kakor jo imamo danes. Preteklost dokazuje, da smo v vseh organizacijskih načrtih vojske pogodili pravo pot. Govori za svoj predlog k členu 121, da bi navadne prestopke vojakov in častnikov sodilo civilno sodišče. — Demokrat Grujić govori za skrčenje aktivne vojaške službe. Potem na govori o vojaških sodiščih in pravi, da bi se moralo sprejeti v ustavo, da naj vojaška sodišča sodi-

jo samo v vojni. — Posl. Jakob Kušar (SKS) izjavi, da je bila njegova skupina za milico, sedaj pa, ko vidi, da imamo mnogo neprijateljev, je njegova skupina za današnji sistem, zahteva pa, da se vojska zmanjša radi prevelikih izdatkov. Doba aktivnega službovanja v vojski se mora zmanjšati na tri ali šest mesecev. Nadalje govori za to, da bi se vojaške dolžnosti oprostili oni, ki obdelujejo zemljo. Zahteva, da se ukine vojaška sodišča, ker je najslabše, kadar vojak sodi vojaka. — Demokrat Gjorgjević veli, da spada k onim, ki smatrajo, da je vojska potrebna in da nam je potrebna toliko bolj, ker se moramo varovati zunanjih sovražnikov. Govori pa proti današnjim službenim rokom v vojski, ker ovirajo narodno gospodarstvo. Službeni roki naj se skrajšajo na minimum. Odpraviti se mora slaba administracija, istotako pa se morajo odpraviti tudi slaba vojaška sodišča. — Na koncu govori še radikalni posl. Čeda Kostić, nakar se je seja zaključila ob 12.30 in prihodnja odredila za 16. popoldne.

Popoldne ob 4. se je seja nadaljevala. Govoril je A. Kristan in dr. monično Ivančič, nakar je obravnaval 12. oddelek ustave minister za konstituantno dr. Tričković. 12. oddelek je bil nato v celoti sprejet.

Jutri se vrši debata o 8. delu ustavnega predloga, ki govori o administrativni razdelitvi države in ki je bila debata svoj čas o niem odložena. Koliko je dosedaj znano je ustavotvorni odbor vse želje opozicije odklonil in 8. oddelek predložen konstituenti v svoji prvotni redakciji. Potem pridejo na vrsto še prehodne uredbe, s čimer bi bila špecierna debata o ustavi zaključena.

Glavno glasovanje o ustavi koncem prihodnjega tedna.

Vlada išče stike z opozicijo.

Beograd, 16. jun. (Izv.) V parlamentarnih krogih se z gotovostjo pričakuje, da se bo glavno glasovanje o vladnem ustavnem načrtu vršilo koncem prihodnjega tedna. Vlada skuša dobiti stike z opozicijskimi strankami, da bi jih pridobila za ustavo.

Zagreb, 16. junja. »Jutarnji list« poroča: Vlada je z Jugoslovenskim klubom

začela pogajanja v svrhu, da se klub porvne v konstituantno. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala.

Beograd, 16. junja. V parlamentarnih krogih se smatra, da bo ustava končno odglasovana do 25. t. m. Vlada in predsedništvo konstituantne sta storila vse potrebno, da bodo prisotni vsi poslanci na oni seji, ko se bo definitivno odglasovala ustava.

Odrešeni kraji za neodrešene brate.

Beograd, 16. junja. Predsedništvo centralnega odbora Jugoslovanske Maticе v Beogradu je prejelo nastopni brzojavki: »Šibenik, 14. junja. Solnce svobode greje Šibenik, duša pa ni popolnoma srečna, ker še stotine in tisoči naših bratov in sester ječe v robstvu. Zato Šibenik v najsvetejšem zanosu in z najstrastnejšo zakletvijo pošilja pozdrave Jugoslovenski Matici s trdno obljubo, da ne bo prej našel miru in sreče, dokler se zadnji Srb, Hrvat in Slovenec ne bo vrnil v krilo svete nam svobodne matke domovine, katero bomo šele tedaj mogli imenovati veliko in silno, ko bodo z nasiljem oropani naši kraji za vedno zopet samo naši. Od narodnega sveta Šibeniškega okraja: Predsednik dr.

Dinko Smolčić.« — »Skradin, 14. junja. Danes, ko v našem mestu vzhleli gledamo bele orle, vestnike nove in dolgo pričakovane svobode, se s težkim srcem spominjamo neosvobojenih naših bratov in lepe Istre. Vse njihove bolesti in storjene krivice žive v nas kot žarke iskre, ki bodo ugasnile šele tedaj, ko bodo naši zaslužni bratje postali sestavni del naše ljubljene domovine. Uverjeni smo, da bo znak in pobuda za to junaški Beograd, čigar razvaline dokazujejo doprinešene žrtve za narodno vstajenje. Zagotavljamo Vam svojo trdno odločnost za delo za navedene ideale. Vam in svojim zarobljenim bratom, posebno pa siroti Istri pošiljamo bratske pozdrave. Župan: dr. Kostić.«

GRŠKI PARLAMENT SE PRESELI V SMIRNO?

Atene, 16. junja. (Izv.) Iz očeletnih krogov poročajo, da je verjetno, da se preseli skupščina v Smirno, kjer se nahajajo kraji, prestolonaslednik in ministrski predsednik.

STAVKA POLJEDELSKIH DELAVCEV V ČEŠKOSLOVAŠKI KONČANA.

Bratislava, 16. junja. (Izv.) Stavka poljedelskih delavcev, ki je trajala čez teden dni, je končana. S tem je odvrnjena velika nevarnost za narodno gospodarstvo, ker se je stavka začela tik pred žetvijo.

KONFERENCA ZA REŠITEV BAROŠKEGA VPRAŠANJA.

Beograd, 16. junja. Ministrski predsednik Pašić je za 17. t. m. sklical konferenco strokovnjakov, da reši vprašanje eksploatacije reškega pristanišča in luke Baroš. Na to konferenco so povabljeni zastopniki trgovskih in obrtnih zbornic in brodarških združenj. Smatra se, da bo g. Pašić v nekaterih dneh odgovoril na interpelacije radi baroške luke in Reke.

ZOPETNA OTVORITEV ČEŠKOSLOVAŠKEGA PARLAMENTA.

Praga, 16. junja. (Izv.) Zopetno zasedanje narodnega shromaždenja se vrši 4. julija.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN RUSIJO.

Praga, 16. junja. (Izv.) Od torka se med v Pragi ruska trgovinska komisija, ki vodi pogajanja radi trgovinske pogodbe med Rusijo in Češkoslovaško. Kot se v dobro poučenih krogih trdi, je potek pogajanj zelo ugoden.

BREZPOSELNOST V ČEŠKOSLOVAŠKI.

Praga, 16. junja. (Izv.) Zveza češkoslovaških strokovnih združenj je imela konferenco, na kateri se je sklepalo o naraščajoči brezposelnosti. Sprejeta je bila resolucija o ustanovitvi delavskih svetov.

DELO DONAVSKE KOMISIJE.

Pariz, 16. junja. Donavska komisija je sprejela določbe glede ureditve sporov, ki statuta; sprejeta je tudi splošne prehodne določbe h konvenciji.

TRGOVSKE ZVEZE MED RUSIJO IN ANGLIJO.

London, 16. jun. V poslanski zbornici je državni podtajnik za zunanje stvari podal izjavo, da odpošlje vlada nemudoma uradno delegacijo na Rusko, ki bo proučevala možnost trgovske zveze med Rusijo in Anglijo.

MEJNI BOJI MED RUSI IN ROMUNI.

Varšava, 16. junja. (Izv.) Iz Tarnopola poročajo, da se vrše ob Dnjestru artilerijski boji med rusko in romunsko artilerijo.

VODITELJ ČEŠKIH KOMUNISTOV NE MORE V RUSIJO.

Praga, 16. jun. (Izv.) Nemški konzul je dr. Šmeralu (voditelju čeških komunistov) odklonil vizum za prekoračenje nemške meje. Ker so mu Poljaki dovolili le potovanje preko Konic, mu je faktično onemogočeno potovanje na Rusko.

NEMŠKA VLADA SE BO DRŽALA SVOJIH OBVEZNOSTI.

Pariz, 16. junja. Reparačijska komisija naznanja, da bo nemška vlada v roku, ki je predviden v londonskem dogovoru, izročila skupno zadolžnico za dvanaest milijard zlatih mark, kakor je bilo to dogovorjeno z Nemčijo.

PROTEST PROTI DEŽELNI VLADI V AVSTRIJI.

Dunaj, 16. junja. Zvezna vlada je protestirala proti naredbi tirolske deželne vlade, s katero se uvaža takolimenovani popotni čekovni promet za potnike na Tirolsko.

POVIŠANJE OSEBNE TARIFE NA POLJSKIH ŽELEZNICAH.

Varšava, 16. junja. (Izv.) Osebnostne pristojbine na poljskih železnica se bodo s 1. julijem t. l. za 50% povišale.

KONKURS VELEBANKE.

Dunaj, 16. jun. (Izv.) Velika banka Rudolf Müller in drug, ki je imela svoj sedež v Budimpešti, na Dunaju pa podružnico, je napovedala s 30 v Budimpešti in njegovo soprogo so milijoni deficita konkurs. Šefa banke aretirali, za njegovim vsakom Hans Markowitshen pa je izdana tiralica.

PROTIČEVA OSTAVKA.

Zagreb, 16. jun. Dopisnik »Riječ« doznava iz radikalnih krogov, da je g. Stojan Protič sporočil g. Pašiću, da se čudi, da se ne uvažuje njegova ostavka na poslanski mandat.

Boj za Jadran.

Že sredi aprila, ko so se prvič sestali jugoslovanski in italijanski delegati v Beogradu k trgovskim pogajanjem, se je v vladi blizu stoječih krogih pričelo namigivati o italijanskih zahtevah glede luke Baroš, ki da niso v nikakem skladu z rapalsko pogodbo. Vlado časopisje je takrat sicer s sumljivo naglico zavrnilo te vesti in trdilo, da ne bo naša vlada koncedirala Italiji nikakih novih pravic in da Italija kakih takih zahtev ni niti stavila.

Te poloficijozne vladne izjave seveda niso bile resnične. Zadnji dnevi so prinesli vesti, ki iz njih jasno izhajajo, da prvotna domnevanja o beograjskih koncesijah Italiji niso bile brez podlage. Italijanski listi in to olicelni italijanski listi razpravljajo o baroškem vprašanju kot o gotovi in končani stvari in javno proglašajo, da so demitirali naših vladnih krogov le navaden trik balkancev, ki hočejo jugoslovanskim državljanom nasuti peska v oči, dokler ne bi bila ustava sprejeta.

Gospod Pašić je torej prvotno tajni, da je Italija stavila sploh kakšne izpromitvevalne predloge glede baroške luke. Že čez sedem dni pa je referiral vladnim strankam o istih italijanskih predlogih glede Reke in Baroša, ki jih je prej tako odločno zaničal. Sedaj se pa še razglašajo, da je sklican sestanek parlamentarnih klubov in konferenca strokovnjakov, ki naj reši vprašanje dominija nad reškimi in baroškim pristaniščem.

Opravičena je torej bojazen, da bo pred že gotovo dejstva in jasno referiral že

o sklenjeni in podpisani pogodbi. Tajna diplomacija je morda že preko vojenih ljudskih zastopnikov izigrala najvitalnejše interese naroda in države in z lahkomiselno gesto popustljivosti zapravila še tisto, kar nam je pustila rapalska pogodba.

Proti temu načinu vodstva naše zunanje politike moramo odločno protestirati. Ne moremo priznati pogodbe, ki jo je podpisal gospod Pašić, ker ne reprezentira naroda, za katerega koristi se gre, niti ni bil pooblaščen k sklepanju kakršnekoli pogodbe od konstituantne, ki edina je v tem oziru merodajen faktor. Če je gospod Pašić kakšno pogodbo podpisal, jo je podpisal za svojo osebo in mora ta pogodba biti za konstituantno le krpa papirja, ki ne pomeni ničesar več, kot dokument uzurpacije oblasti.

Jugoslavija mora ostati v brezpogojni posesti baroške luke in ne sme dopustiti nikakega kondominija Italijanov, tudi ne za ceno soudeležbe pri upravi reške države. Reka brez Jugoslavije itak ne more živeti, z Barošem pa bi izročili Italijanom še zadnjo oporo, ki jo imamo na Jadranskem morju.

Iz Jadranskega morja se ne smemo pustiti izrinuti! Značilo bi to gospodarsko propast naše države in gospodarsko in politično odvisnost od Italije.

Tukaj more odločevati samo narod po svojih zastopnikih, in narod se bo gotovo odločil jasno in odločno kljub vsem tajnim pogodbam za svobodo našega Jadranskega

Boljševizem v Šleziji.

London, 16. jun. Kakor doznava Reuterjev urad, se položaj v Gornji Šleziji ni izboljšal. Kakor je videti, Poljaki svojo besedo glede umika ne bodo držali. Zdi se, da Korfanti nimajo več vpliva. Posamezne čete zaveznikov so se umaknile.

Berlin, 16. jun. »Berliner Tageblatt« poroča iz Bytoma: Od ponedeljka vladajo v pštinskem okrožju docela kaotične razmere. Čisto blizu Korfantijevega glavnega stana se je ustanovila rdeča armada. Boljševiški

vstaški oddelki zahtevajo od industrijskih uprav in od trgovcev velike vsote ter izsiljujejo že zneske do 20 tisoč mark. Na več rovilih industrijskega ozemlja vihrajo od davi rdeče zastave. Posamezna ravnanja se postavili pod diktaturo delavstva.

Berlin, 16. junja. Kakor javlja »Vorwärts«, je bil od upornikov odvzeta socialdemokratski državni poslanec Bias po tridnevnom zaporu izpuščen na svobodo.

Vladna kriza v Avstriji.

Gradec, 16. jun. Vodstvo krščansko-socialne stranke se je danes posvetovalo o položaju in o odnošjih glede vladne krize. Izvolilo je v skoro doveturjeni seji odsek, obstoječ iz deželnega glavarja dr. Rinteln, deželnega svetnika Prischluga in narodnih svetnikov dr. Gürtlerja in dr. Gimpla, ki se bo takoj podal na Dunaj, in

ki ima seboj vsa pooblastila strankinega vodstva.

Dunaj, 16. junja. (Izv.) Zvezni predsednik dr. Hainisch je danes sprejel v avdijenci strankarske voditelje dr. Dinghoferja in Seipela. Razgovori se vrše radi rešitve vladne krize.

Lloyd George o malih narodih.

London, 16. junja. Lloyd George je izjavil na zborovanju valiških metodistov: Res obstoja nevarnost, da bo zveza narodov žarišče za nemir in za spore, ako se ne bo storilo kaj več, da se javno mnenje v civiliziranih deželah pouči. Popolnoma razočaran je, ko vidi, da navzlic naukom velike vojne kakor prej prevladuje duh narodnega sovraštva, lakomnosti in najhujšega narodnega ponosa. To pa nikakor ni

omejeno na velike dežele. Zdi se, da so nekateri osvobojeni narodov zaradi tega, ker so bili tako dolgo priklenjeni, sedaj postali še hušiji. Delaj je, da pri teh narodih ne more zapaziti nobenega znamenja, da bi stremili na korist intervencije zveze narodov v sporih in nobenega spoštovanja kateregakoli sklepa zveze narodov. Narodi bi morali krvolotije umreti kakor zločin. (Tukaj je mislil očividno na Poljake.)

Gasilska društva oproščena veseličnega davka.

Beograd, 16. jun. (Izv.) Danes popoldne se je vršila pod predsedstvom ministra dr. Krizmana seja finančno ekonomskega komiteja. Med drugim se je za novi finančni zakon sklenilo, da se gasilska društva z ozirom na njihov humanitarni namen

oprosti pri vseh prireditvah veseličnega davka. Davek na avtomobile se je dvignil od 600 na 1000 dinarjev letno. Za dvovprežne kočije se bo plačevalo 200, za enovprežne pa 100 dinarjev luksurijsnega davka. Navadni vozovi niso podvrženi davku.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

16. junja.
Zagreb: Berlin 212—212.75, Italija 743—744, London 544—546, New York 142—145, Pariz 1170—1175, Pariza 202.75—203, Švica 2436—2444, Dunaj 21.75—21.80, Bukarešta 57.75—58.25. Valute: Dolarji 141.50—142, franc. franki 0—1156, marke 216—221.50, leji 220—0, lire 730—0, švic. franki 2400—0.

Curij: Devize: Berlin 850, New York 592, London 2239, Pariz 4790, Milan 3010, Praga 8.25, Budimpešta 2.35, Zagreb 4.

Bukarešta 9, Varšava 0.50, Dunaj 1.22 in pol, avstrijske žigosane krone 0.90.

Praga: nem. marke 104, švic. franki 1213.50, lire 166, franc. franki 583.50, angl. funti 272, dinarji 197.25, avstrijske žigosane krone 10.40, poljske marke 5.30.

Dunaj: Valute: dolarji 668—672, nemške marke 972—978, funti 2532.50—2552.50, franc. franki 5400—5440, lire 3420—3440, dinarji (tisočaki) 1813—1833, dinarji (stotaki) 1803—1820, poljske marke 49—51, švic. franki 11325—11375, češke krone 930.90—936.90, madžarske krone 2.61—2.67.

Razdor med koroškimi Slovenci.

Česar smo se vedno bali, to se je zgodilo. Naš stari znanec monsij. Podgorc, rojen Slovenec, nastopa proti »koroški slovenski stranki«, ki samostojna nastopa pri volitvah v deželni in državni zbor. V stranki so zbrani sami zavedni Slovenci, to so oni, ki so glasovali za časa plebiscita za jugoslavijo. Ta stranka mu je seveda trn v peti, kajti on je bil za časa plebiscita na strani nemškutarjev, sovražnikov Slovencev. Po izidu glasovanja na je pričakoval Podgorc, da postane vodja zaslužjenih Slovencev. Toda Slovenci poznajo Podgorca in prav imajo, da so se ga varovali in nastopili samostojno ter odklonili kompromise.

Tk pred volitvami, ki se vrše v nedeljo, 19. t. m. je razposlal letake, ki vsebujejo med drugim sledeče zanimivosti:

»Priporočajo Vam takozvani prijatelji — par trmastih svojeglavcev, da stopite v volilni boj na lastno pest. Slab nasvet Vam dajo; preslabi ste sami zase in tudi med seboj preveč razprtli.

Krščanska socialna stranka ima pred vsemi drugimi strankami: 1. sveto vero in življenje po naukih svete katoliške cerkve za glavni temelj vsakega družabnega in državnega razvoja. V tem smislu so Slovenci in Nemci bratje pred Bogom, ki imajo nalogo, živeti mirno in složno v deželi, katero jim je ljubi Bog dal v skupno last. Radi tega si pa tudi ne bomo zagrenili življenja z bridkim spominom žalostnih preteklih dni, v katerih je tuja roka pritisnula na naša prava, sedaj med prej tako slojne brate.

2. Vsakemu svoje! Slovensko ljudstvo naj dobi v polnem obsegu vse, kar mu je zagotovljeno v mirovni pogodbi in kar mu je tudi pripoznal koroški deželni zbor. Pošteno bočemo dati Vam, krščanski Slovenci, kar po vsej pravici zahtevate, ker smo se vedno zastavljali za načela krščanske pravičnosti. Mi Vam to damo, da nobenemu ni treba biti žal, da je svoj čas glasoval za Koroško in drugič zato, da uvidijo tudi da je bolj prijetno in lepo živeti v nerazdeljeni vsem pravični Koroški, nego pod srbskim jarmom.

Kdor sedaj trobi v narodni rog, je podoben otroku, ki na piščalko piska, medtem ko hiša gori.

Krščansko slovensko ljudstvo! Ne moreš dati svojega glasu prenapetim slovenskim svojeglavcem, ki stavijo še sedaj, v najhujšem boju proti cerkvi, svoje pretirano narodnjaštvo nad vero, tako da tudi nim veljajo besede: »Nacionalizem je vero ubil! Vse te glasove bi le pogrešala Tebi prijateljsko naklonjena krščanska socialna stranka. Njo bi oslabil, sebi nič ne koristil, pač pa s tem veri nasprotno stranke podpiral.

Slovensko ljudstvo! Ti si verno in se ne maraš ločiti od cerkve pradedov, ljubiš svoje stare šege in navade in prav imaš! Pokaži svojo ljubezen do krščanstva in stoji na plan na dan volitve skupno s Tvojimi nemškimi brati v krščansko socialni stranki in zmaga bo Tvoja!

Ta stranka bo skrbela zato, da se Ti ohrani vera Tvojih očetov, Tvoja mila beseda v cerkvi in šoli in pri uradih, Tvoje lepe šege in navade. Ta stranka bo tudi tekom let (lep trošt!) poskrbela, da dobiš zastopnike iz svojega rodu; dotlej pa bo za Vas skrbela, kakor sestra za sestro.

Koroški Slovenci nastopajo samostojno in prav imajo. Prisiljeni so bili k temu iz sledečih razlogov:

1. Kljub mirovni pogodbi in kljub zagotovilu koroškega deželnega odbora so bili po glasovanju zgolj radi svojega prepričanja pretenani in napadeni dejanski nešteto krat: duhovniki so bili premeščeni proti svoji volji na željo Heimatsdiensta in drugih koroških mogotcev. Mnogo duhovnikov je moralo zapustiti svojo domovino. Narodni učitelji niso bili sprejeti v službo. Po cerkvah se oznanja božja beseda — v nerazumljivi nemščini. Duhovnike je vsak brez ovire sramotil in jih preganjal.

2. Ni se našla ne krščanska socialna, ne socialno demokratična stranka, ki bi Slovence ščitila. Kje je bil tedaj Podgorc, ko so napadli g. dekana Limpf-na? Kje je bila krščanska socialna stranka, ko so prestavljali duhovnike, kje, ko so nreptali mirne, poštene, ugledne kmete? Kje je bila tako vsegamočna stranka, ko so nad vse sramotili Slovence po celi deželi? Li ni nič čitala v »Glasu pravice« »pravični Koroški«?

Taki stranki naj se Slovenci zapujejo? Vera Slovencev ni v nevarnosti, v nevarnosti pa je bilo večkrat življenje posameznikov, da celo duhovnikov; da niti škof sam jih ni ščitil, ni hotel ali ni mogel. Take stranke Slovenci ne marajo — zato pa grejo v boj samostojno. S stranko, ki trdi, da so Nemci in Slovenci bratje, da so zavedni Slovenci »prenapetneži«, da se dá v nerazdeljeni pravični Koroški lepše živeti nego pod srbskim jarmom, da je boj za slovenski jezik nepotreben in veri v kvar, ne marajo nič skupnega. Ne marajo čakati do sodnjega dne, da jim milostno pokloni kakega zastopnika iz svojega rodu — v osebi Podgorca, ko si jih sedaj poljubno lahko sami izberejo in tudi izvolijo.

V lepaku svari krščansko socialna stranka samo pred »koroško slovensko stranko« in socialnodemokratsko. Velenec in Bauernbündlerje, ki so veliko nevarnejši, niti ne omeni! Vemo kam pe staco moli in tudi Slovenci na Koroškem to pre dobro vedo. Obljube kršč. soc. in deželnega odbora poznamo in vemo, kako se uresničujejo!

„Lekcije“.

Glasilo dr. Žerjave zopet premleva v večeršnjem uvodniku natočevanja zoper NSS in novega župana v Ljubljani.

Ker se narodnosti in naprednosti NSS ne bo učila od JDS odklanjajo nar. socialisti tudi vsako odklonjavo JDS, ki si ga hoče v tem oziru lastiti nad njimi. Kaj je narodno pravilno, nar. socialisti že sami in bolje vedo, kakor JDS. Zelo potrebno pa bi bilo, da si v tem pogledu naši demokratski sami temeljito izprašajo vest, kajti samospoznanje je prvi korak k poboljšanju. In tega poboljšanja je JDS — če hoče sploh še obstajati — nujno potrebna.

Ptujskega župana Lozinška niso izvolili nar. socialisti. Res je le, da so ga hoteli baš demokratski sami kandidirati v obč. svet. Če je res tak nemškutar, kakor sedaj kriče demokratski stavi njih narodnost v prav sumljivo in čudno luč baš dejstvo, da so ga hoteli kandidirati na svoji »Farske« gonja, kakor so jo do sedaj gojili Jedsesariji, pa še pač ni naprednost, še manj pa kulturnost. Najboljši dokaz za vse resnične naprednjake, da so dosedanja »farske« gonje liberalcev klerikalizem le krepile, je zmaga SLS pri veliki večini obč. zastopov. Teh metod »boja« zoper klerikalizem se NSS pač ne bo nikoli posluževala. Nar. socialisti uveljavljajo svoj narodnostni, napredni in socialni program s delom za narod, ne pa z zabavljanjem na nasprotnike in s »farsko« gonjo.

Trditve, da je NSS pri volitvah ljubljanskega župana grešila zoper svoj socialni program, je smešna, ampak značilna za liberomladinski bankratski mentalitet. Za g. Peska so glasovali tudi soc. demokrati in najradikalnejši socialisti in komunisti! Ali so s tem tudi ti izdali svoj socialni program?

Naši demokratski so namreč mnenja, da, kdor ima dve ali še celo več srajc, sploh ne more biti socialist. Ne vprašajo pa, kako si je pridobil premoženje, ali poštenim potom, s delom in trudom, ali si ga priveržil na škodo tistega, ki že itak nič nima. Še manj pa vprašajo, kako Ti to premoženje porabljaš: ali hočeš živeti od njega le sam, ali pustiš živeti poleg sebe tudi druge. Vsak, kdor g. Peska količkaj pozna, ve o njem povedati le to, da je delaven in agilen kakor malokdo, in da ga je baš ta izredna delavnost in energija vedla do uspehov. Ravnotako pa tudi vsak ve, da še ni od njega odšel praznih rok nihče, kdor ga je poprosil za to ali ono. Baš tisti, ki kaj imajo, lahko svoje socialistično prepričanje najbolje izvršijo v dejanjih. Demokratski v svojih vrstah ne štejejo podobnega moža, kot je naš novi župan. Mnogi demokratski bogataši so obogatili šele kot poverjeniki, ministri in poslanci, z izvoznici, zvezami in protekcijami!

G. Pesek je bil socialist in je delal za narodno socialistično idejo slej kot prej brez političnih in osebnih ambucij. Premnogi demokratski pa so se silili v politiki v ospredje le, da pridejo do zaželenih mest.

Ker verujemo v poštenje NSS verujemo tudi v energijo in delavnost moža, ki ga je ta stranka postavila na čelo ljubljanske občine. Vsa njegova preteklost nam je garancija za njegovo nesebičnost, s katero bo deloval v blagor vsega prebivalstva.

Beleške.

Državotvornost.

»Jutro« je priobčilo v sredo uvodnik, kjer pripoveduje na dolgo in široko, kako je v severni Ameriki vsak državljan dober in zaveden državljan, ponosen na svojo domovino in ne ruje proti državi, pa naj je že na krmlju demokratska ali republikanska stranka. — Na koncu članka pa pravi »Jutro«, da bi bilo treba mnogo take ameriški podobne državljanke zavesti tudi pri nas...

Res je! A kdo je kriv, če je ni? Krivi so tisti, ki zlorabljajo vladno moč v svoje strankarske namene, tisti, ki se hočejo obdržati na vladi z nasiljem, bajoneti in obznanami ter proglašajo urbi et orbi vsako kritiko njih nasilja za protidržavno ruvanje politične nasprotnike pa, ki so bolji državljani nego oni sami, označujejo za subverzivne elemente. V nobeni državi na svetu nima le edino ena stranka patenta državotvornosti kakor si ga lasti pri nas JDS.

O državotvornosti imajo »Jutrovi« čudne pojme, in ljudje s takimi pojmi bi se nikjer na svetu ne mogli držati na krmlju države kot se žal v škodo države in naroda držujejo pri nas. Dokler bo trdilo 5—6 voditeljev JDS, da so edino oni državotvorni, dotlej je po mnenju njih glasila pri nas seve vse polno protidržavnih in subverzivnih elementov.

Politične vesti.

Razdor v JDS. Razdor v JDS je čedalje večji in nič čudnega ne bo, če se izvrši očitni razkol. Mladini so tako »zafurili«, da bo težko izveči Jedsesarijo iz blata. Na seji načelstva 14. t. m. je prišlo do ostrega spora med starimi in mladimi, ker leži akt o izvolitvi ljubljanskega župana g. Peska še vedno na deželni vladi. Mladini zastopajo stališče, da je treba potrditi zavleči in v Beogradu prej »praviteli terene, starini pa so upravičeno mnenja, da se potrditev ne sme zavlačevati ali celo poskušati preprečiti, ker interesi ljubljane zahtevajo, da pride čim prej do rednega dela. Delo na magistratu zaostaja in Ljubljana trpi vsled tega.

Ka bolgarskega notranjega ministra Dimitrova pri gospodu Pašiču piše pariška »L'Ere Nouvelle«: »Brez iskrenega sporazuma Bolgarije z državo SHS ne more priti do trajnega miru južno od Donave. To so končno uvideli tudi v Jugoslaviji in Sofiji. Nikjer se javnost ne more bolj veseliti takih vesti kakor v Parizu. Kadar postane Bolgarska del jugoslovanske federacije, ali bo segala od Reke in Ljubljane pa do vrat Drinopolja in Črnege morja, potem bomo sigurni, da se nahaja med pangermansko Avstrijo, konstantinovsko Grčijo in osvete željno Madžarsko močna država, ki bo zmožna nastopiti proti vsem intencijam, katere bi hotele ogroziti mir. Dan, ko se izvrši to ujedinenje, je še daleč, a vendar pomeni sestanek znaten preobrat.

Organizacija ruskih monarhistov. Praska »Tribuna« poroča o organizaciji ruskih emigrantov, ki so raztreseni po vsi Evropi. Med njimi se nahajajo najreakcionarniji elementi nankanje carske Rusije. Pred kratkim so zborovali v Reichenhau, kjer so čisto resno razpravljali s skorajšnjim padcem boljševiške vlade ter upostavili monarhističnega režima. Sporazumeti se niso mogli, kdo naj zasede ruski prestol, ker si očitno nasprotujeta dve struji: germanofilska in slovanska, katere pretendent naj bi bil naš regent Aleksander. Gibanje ruskega plemstva popirajo tudi nemški monarhisti. Zelo dvomimo, če še kajlej v Evropi dovolj močne sile, ki bi kedaj postavile rusko reakcijo v njene nankanje pozicije.

Komunistično gibanje v Madžarski. Na seji upravnega odbora glavnega mesta je izbral župan v svojem poročilu, da so v madžarski splošni zbornici za sroje zasledovali štiri strokovne delovce zaradi razširjanja letakov. Nadatje je sporočil, da pri našajo iz Rusije vračajoči se jetniki instrukcije za stremljenje, da bi se ustvarila komunistična organizacija po vsej deželi. Večji del teh ljudi je v razoroženem taboru pod nadzorstvom.

Estonska delegacija v Varšavi. Dne 20. t. m. pridejo v Varšavo zastopniki Estonske, ki se bodo na Poljskem mudili več dni ter pregledovali poljske industrijske in kulturne institucije.

Tudi omejitve oboroževanja. Poslanec Quisthau je v zbornici pri pogajanjih o programu graditve ladij izjavil: Ker člen 190 mirovne pogodbe dovoljuje Nemčiji, da nadomesti prepuščene ji ladje tekom enega leta s križarkami po 6000 ton, mora Francija z ozirom na varnost graditi nove vojne ladje.

Gibanje kovinskih delavcev v Angliji. Vsled nastopa delovnega ministrstva je stavka kovinskih delavcev vsaj za nekaj časa preprečena, ker so izjavili dekadajci, da so pripravili uvesti nove plačilne tarife s koncem junija.

Mirovno stanje med Ameriko, Nemčijo in Avstrijo še ni vzpostavljeno. Po brzojavki »Neue Freie Presse« iz Washingtona je senat odklonil resolucijo Porterja, ki jo je sprejela reprezentacijska zbornica, o vzpostavitvi mirovnega stanja z Nemčijo in Avstrijo.

Sestava turškega kabineta v Carigradu. Veliki vezir Teufik paša je takole sestavil kabinet: Zunanje ministrstvo maršal Izot paša, notranje ministrstvo in uk Ali Rizza paša, mornarica maršal Salih paša, trgovino in poljedelstvo Sela beg, finance (provizorično) Nussin-Kiazim beg.

Grško-turška vojna. Dr. Tsungulada poroča: Po zadnjih poročilih s fronti so pričeli Grki z živahnim poizvedovanjem

na vsej fronti. Posameznosti o operacijah še niso došle.

Demonstracije bolgarskih dijakov proti uprizaritvi »Junakov« Bernharda Shawa na Dunaju. Kakor poročajo listi, so se demonstracije Bolgarov pri včerajšnji tretji predstavi Bernhard Shawovih »Junakov« i Schönbrunnskem grajskem gledališču po navljale zlasti v prvem in drugem dejanju četudi so bila iz besedila črtana vsa krajina imena kakor tudi namlili na bolgarski narod. V tretjem dejanju so Bolgari demonstrativno zapustili gledališče; glavne demonstrante je policija že prej odstranila. Bolgari so izjavili, da bodo nadaljevali demonstracije tako dolgo, dokler se ne usta viho predstave, katero smatrajo za žalitev svoje narodne časti.

Gospodarstvo.

ZAKAJ SE DVIGA TEČAJ DOLARJA?

Dolar, ki je dolgo notiral nasproti pretečenega mesca nepričakovano padel na 120, nakar se je zopet začel istotako nepričakovano naglo dvigati, tako da notira danes že okoli 145, dočim je lani ob istem času padel ter dosegel nizek kurz med 70 in 80, nakar se je pa zopet dvignil na višino, ki jo je več ali manj vzdrževal do pretečenega mesca. Vzrok nizkemu kurzu dolarja proti naši kroni lanskega leta je bil ta, da se je bila naša krona povzpela tako visoko, da je frank takrat notiral okoli 5 a lira okoli 3.60. Letos notirata frank in lira okoli dvakrat toliko, kakor lani ter je to že samo na sebi razlog, da tudi dolar notira proti kroni dvakrat toliko. Ali tečaj dolarja se v zadnjih dneh ni povzela le proti naši kroni, marveč proti vsem drugim evropskim valutam, ki so torej vse proti dolarju padle in sicer funt šterling najmanj, a italijanska lira najbolj.

V čem je iskati vzrok dvigavanja dolarja v dobi, ko bi bilo pričakovati ravno nasprotno, posebno v Franciji, kjer je trgovinska bilanca izkazala za prve štiri mesce tekočega leta aktivnost, dočim je bila lani še močno pasivna, in ki ima prejeti od Nemčije, ki je sprejela naloženo ji vojno odškodnino, zna-

A ravno v nemški vojni odškodnini leži vzrok dvigavanja dolarskega tečaja, kar nam dokazuje, kako nepreračunljive so včasih posledice narodno gospodarskih in finančnih dejstev. Dvigavanje dolarja je namreč brezdvomno izhodna točka v določbi reparacijske komisije, ki je odbila predlog Nemčije, da zamore poslednja izplačevati del prvega obroka vojne odškodnine od 150 milijonov zlatih mark v devizah različnih držav ter je zahtevala plačilo te svoje izključno v dolarjih. Vsled te zahteve je bila Nemčija prisiljena prodajati različne devize, ki jih je posedovala ter kupovati v vsej naglici na vseh denarnih trgih dolarje oz. ameriške devize. To povpraševanje po ameriških devizah na več denarnih trgih naenkrat je moralo vplivati na dvigavanje dolarja. Nastopila je nato privatna spekulacija, ki računa z možnostjo oz. verjetnostjo, da bo morala Nemčija plačati meseca avgusta za zapadle monice v znesku 800 milijonov zlatih mark zopet v dolarjih in tako naprej tudi nadaljuje vojno odškodninske obroke. Kupovanje dolarjev od strani spekulacije je naravno še bolj dvignilo kurz istih. Vprašanje je pa, je-le ta spekulacija opravičena. Ako bo morala namreč Nemčija še nadalje plačevati odškodninske obroke ne bo to le v škodo Nemčiji, ampak tudi državam antante, katerih valute bodo tudi trpele vsled dvigavanja kurza dolarja. In že se oglašajo krogi v Franciji in Angliji, ki zahtevajo, naj reparacijska komisija odstopi od zahteve plačil obrovov vojne odškodnine od strani Nemčije izključno v dolarjih. Pomisliti je pri tem, da so vse antantne države več ali manj zadolžene v Ameriki ter da trpe veliko škodo od tega, ako morajo plačevati obresti in obroke svojih dolgov v dražjih dolarjih. Amerika sama pa tudi nima koristi od tega, da je kurz dolarja visok, ker ta okolnost še bolj otežuje njen izvoz, ki že itak trpi vsled previsokega kurza dolarja. Ako se upošteva vse navedene činenice, se mora priti do zaključka, da bo reparacijska komisija za prihodnja odplačila na vojno odškodnino morala dovoliti, da Nemčija plačuje v devizah različnih držav z zdravo valuto, kar bo valuto antantnih držav dvignilo, namesto, da na isto pritiska. Ako pride reparacijska komisija do tega nametnega zaključka, bo moral do-

lar zopet padati. Ne verujemo, da bi reparacijska komisija, oziroma antanta, samo da Nemčiji škodi, odzaga vejo na kateri sama sedi.

★

+ Prodaja blaga ministrstva za prehrano. Ker se nahaja, kakor znano, ministrstvo za prehrano in likvidaciji, se je začelo s prodajo blaga, ki je nakopičeno v skladiščih tega ministrstva. Blago se bo razprodajalo po cenah, katere je že popreje določila komisija tega ministrstva. Za nakupovanje blaga ni potrebno posebno dovoljenje ter lahko vsakdo blago kupuje.

+ Izplačevanje premij za kronske borze. Finančni minister je z odločbo z dne 5. junija Dbr. 5725 odredil: 1. V bodoče naj se izplačujejo premije za kronske bone, vplačane v času od 15. maja do 15. junija 1919, samo na podlagi spiskov, ki jih je prejela generalna direkcija državnih dolgov od bank, ki so posredovale podpisovanje krogov bonov, in če so boni v spiskih označeni kot boni s pravico do premije. 2. Naknadno naj se izplačajo premije za vse bone, ki so bili že izplačani brez premije čez imetniki dokažejo, da so bili boni vplačani v času od 15. maja do 15. junija 1919. Izplačilo po točki 2. naj se izvrši samo po nalogu generalne direkcije državnih dolgov.

+ Kolonizacija južne Srbije. V ministrstvu za gramo reformo so dovršene vse predpriprave črnogorskih in hercegovskih družin ter tudi večjega dela ruskih beguncev v južni Srbiji.

strijški drž. dolgov. Reparacijska komisija je vsem državam, ki so nastale po razpadu avstro-ogrške monarhije dovolila tri mesece podaljšanje roka za žigovanje titul starih avstrijskih državnih dolgov, ki je bilo predvideno v st. germanski mirovni pogodbi.

+ Nova premogovna težišča v Bosni. V Kuvacavi v Bosni so zasledili nova težišča premogov, ki je zelo dobre kvalitete. Za eksploatacijo premoga se je ustanovila delniška družba z glavnico 3 milijone K.

+ Žetev ječmena. Iz notranjosti Srbije javljajo, da je v moravskem okraju že začela žetev ječmena. Žetev je zelo bogata.

Prodaja odškodninskih konj. Komisija je iz Wiesbadna odpelala dva vлека konj za našo državo. En vlek 200 konj se bo prodal v Sabcu, drugi v Beogradu.

+ Tvrdba »Kompas« v Celju. Opozorjamo, da obstoji v Celju, Razlagova ul. 11 tvrdba »Kompas«, ki se bavi s špedicijo, carinskim posredovanjem in vzdržuje informacijsko pisarno. Tvrdba skrbi za to, da se blago, ki ga je treba zacarinirati, oziroma pri carinarni razrešiti, dostavi strankam, oz. naročnikom na dom ali kamorkoli isti žele. Istotako oskrbuje tvrdba tudi vse, kar je potrebno pri izvažanju raznovrstnega blaga v tu. in inozemstvo, pri preselitvah in doselitvah, sprejema blago v komisijo, posreduje pri nakupu in prodaji in daje vsakovrstne informacije. Na pisemna vprašanja se odgovarja z obratno pošto. — Ker je dandanes postopanje pri uvažanju, izvažanju, prodaji in kupnji raznovrstnega blaga precej težavno, bo tvrdba služila marsikomu v dobro.

+ Gospodarske smernice Nemčije. Včeraj se je všla zaupna seja gospodarske političnega sveta državnega gospodarskega sveta, da vzame na znanje vladne izjave glede načrtov za bodoče gospodarstvo, ki se v zvezi z izpolnitvijo ultimata. Državni gospodarski minister Schmidt je poudarjal, da je treba radi tega, ker odgovarjajo velikim datjavam Nemčije visoki dohodki, primerno zvišati davke. Nato je državni tajnik v državnem gospodarskem ministrstvu dr. Hirsch podrobno poročal o potrebnem obdavčenju nemškega izvoza, ki je vprašanje notranje državne delazmožnosti. Vsekakor pa je treba vprašanje čimprej rešiti, kar je to tudi v interesu entente. Vlada bo zaplenila vse blago, ki se bo uvažalo prepovalnim potom. Na nemški carinski črti se namerava uvesti kontrola poštnih zavojev.

Madžarsko državno posojilo. Kakor se doznava, so budimpeštanski denarni zavodi stavili finančnemu ministru na razpogo prnjem 3. milijard kron za izplačilo odškodnin za zaplenjena premoženja.

Dnevne vesti.

— **Nepotrební nasveti.** Celjska »Cillier Zeitung« je posvetila svoj včerajšnji uvodnik osebi novoizvoljenega ljubljanskega župana, ki mu daje razne nasvete. No, prepričani smo, da bi ljubljanski župan tudi brez teh nasvetov dobro izhajal na svojem mestu. Naše liberalno - mladinsko časopisje pa opozarjamo na omenjeni članek, da bo videlo, kako se dostojno piše o nasprotnikih. Tega dosedaj namreč ne zna.

— **Drobiž po 25 par.** Ker je v Zagrebu izdelana zadostna količina novčanice po 25 par. ki se lahko izdajo v promet, je finančni minister naročil državnim blaginam, da morajo sprejemati te novčanice pri plačevanju do 25 dinarjev. Te novčanice veljajo od danes na ozemlju naše države kot obvezno in zakonito priznano plačilno sredstvo.

— **Vsled seje deželne vlade** odpade v soboto dne 18. t. m. sprejemni dan pri predsedniku deželne vlade.

— **Zveza jugoslovanskih železničarjev,** podružnica Zagreb priredi dne 19. t. m. v Zagrebu na vrtu »Kola« veselico, pri kateri sodeluje glasba in pevski zbor ZJZ. Iz Ljubljane ter pevska društva »Prava« iz Maribora in »Sava« iz Zagreba. Cisti dobitek je namenjen zgradbi železničarskega doma ZJZ. In beguncem iz zasedenega ozemlja. Prihod pevskih zborov in glasbe v Zagreb juž. kol. ob 11. uri 13 minut. Pevski društvi iz Ljubljane in Maribora se podata takoj po prihodu na grob Zrinskega in Frankopana, kjer položita vence in zapojejo žalostnko. Glasba »Koraka na Zrinjevac«, kjer da promenadni koncert od 12. do 13. ure. Ob 17. uri se prične veselica z izbranim razporedom v vrtu restavracije »Kola«.

— **Udeležencem.** Točno ob 14. uri se pa vrši godišnji zbor »Udruženja zeli. služb. SHS« za Hrvatsko in Slavonijo v mali dvorani »Kola«. Udeležijo se ga delegacije vseh bratskih narodnih udruženj ter centralni odbor iz Beograda.

— **Udeležencem veselice podružnice ZJZ v Zagrebu.** Vsem udeležencem veselice, ki se priredi dne 19. t. m. v Zagrebu, dajemo sledeče na znanje: Osební vlak št. 520 bode vžl iz Zagreba kakor nam poroča obratno ravnateljstvo južne železnice šele ob 22.40 ter ima v Zidanem mostu zvezo za Ljubljano pri vlaku št. 49, a za Maribor pri vlaku št. 50, tako da pride v Ljubljano ob 3. uri zjutraj, a v Maribor ob 5. uri. Za udeležence na prosti Zidanimost - Zagreb pa odhaja tovorni vlak ob 24. uri in prihaja v Zidanimost ob 5. uri zjutraj. Tovornemu vlaku se bodo priklopili osebni vozovi.

— **Ministrski predsednik Pašić** pride čez poletno sezono na Bled ter si je že najel Windischgrätzovo vilo za vso sezono.

— **Imenovanje.** Komisar pri poverjeništvu za soc. skrb v Ljubljani dr. Karel Dobida je imenovan za pomožnega inšpektorja v Dubrovniku.

— **Zborovanje zagrebških akademikov.** V nedeljo dne 19. t. m. bo v Zagrebu zborovanje celokupne akademske omladine z dnevnim redom: ime vseučilišča, vprašanje državnega imena in postopanje dijaškega radikalnega kluba Slavenski jug in sestava lokalne stanovske reprezentacije.

— **Ljudsko vseučilišče.** V Goraždi (Bosna) snuje dr. Pero Slepčević ljudsko vseučilišče po vzoru severnih narodov. Potrebna denarna sredstva bo dala »Prosveta«.

— **Ven s kovanim drobižem!** Ljudje, posebno nadmežljivi inajo manjlo, da skrivajo kovani drobiž, četudi nima posebne veljave. Morda bi bilo dobro, da bi se nastopilo priti tem ličkom, kakor delajo v Italiji. Tani napravijo orožniki pri takih sukahih hišno preiskavo ter zaplenijo brez odkodnine ves skriti drobiž.

— **Sultanova zlata kralja.** Po okolici Stične - St. Vida se je razširila govorica, da so zidarji pri popraviljanju neke peči našli zazidano zlato krono z diamanti in briljanti, ki baje izvira iz časov turških vojn po Dolenjskem. Krono je baje kupil od zidarjev neki gospod v St. Vidu za 30.000 K. Zadevno preiskujejo orožniki, a razbrž so vse skupaj le prazne babje čenče. Sicer so res Turki leta 1469. preplavili in pustili ondoto okolico, toda ni verjetno, da bi bil sultan z njimi, še manj verjetno pa je, da bi bil hotel sultan na roparske pohode z zlato krono na glavi.

— **Umrl je v Beli cerkvi na Dolenjskem** široni znani mesar in gostilničar Fr. Majzelj.

— **V Apačah na Koroškem** je umrl zaveden slovenski učitelj Andrej Gabrnuč v najljepši moški dobi.

— **Svetovnoznano Cerkniško Jezero** se je začelo sušiti ter bo do nedelje prazno, kar bo marsikoga zanimalo.

— **Obmejni promet ob Muri** so naše oblasti dovolile avstrijskim mejašem, ki majo na naši strani svoja posestva. Vsi mostovski posetniki do 10 km od Mure imajo svoje pridelke, kakor tudi les odražati brez carine domov v Avstrijo.

— **Nogo si je zlomil padši z lestve v Jrahovem** pri Cerknici delavec Simon

Primožič. Pripeljal so ga v ljubljansko bolnico.

— **Zopet tatvina v Dravljah.** Iz predpostaje v Dravljah so neznači tatovi odnesli velike množice dragocenih in danes nadomestljivih delov lokomotiv. Nekaj teh predmetov so policijski organi zaplenili pri kovaču Kogovšku na Trač.

— **Odloženo dete.** V Drnovem pri Cerklijah so našli na pragu Žičkarjeve hiše 2 tedna staro dete ženskega spola, ki ga je odločila 18letna služkinja Marija Sešec, doma od Sv. Križa pri Krškem ter od takrat izginila. Otroka je prinesla iz porodnišnice iz Zagreba. Brezsrčno mater zasledujejo tudi zaradi hudodelstva tatvine.

Ljubljana.

— **Da se olaša stanovanjska beda,** se bo pričelo z gradbo stanovanjskih hiš. Ker je državna akcija doslej nezadostna, je potrebno, da se začne s privatno akcijo. V ta namen se je vršil sinoči v pisarni g. Verovškega sestanek, ki se je posvetoval, da bi se napravila stavbinska združba ali delniška družba, ki bi naj zbrala potrebni kapital ter zidala stanovanjske hiše. V odbor, ki naj preštudira to vprašanje in potrebno pripravi, so se določili sledeči gospodje: župan Pesek, Verovšek, Rupnik, Fröhlich, inž. dr. Kasal, Prepeluh, Kregar, Pust, dr. Pintar in dr. Kobal. Izvolila se je deputacija g. Pesek, Fröhlich, Kregar in dr. Kobal, ki naj intervenira pri dež. predsedniku g. dr. Baltiču in poverjeniku za soc. skrb g. Ribnikarju, da bi naj vlada podpirala to akcijo.

— **Vendar enkrat!** Predzrnega nemškega izziivača čevljarja Szantmerja so včeraj organi stanovniškega urada deložirali. Postrežki so izpraznili stanovanje ter znosili pohištvo v Ranzingerjeve vozove. Tudi trgovino v Selenburgovi ulici so izpraznili.

— **Neumestno izkivanje.** Prejšnji teden je bila v trgovini K. Widmajer v Soltskem drevoredu v izloženem oknu mornarska čepica z napisom »Stella polare«, v sredini pa s peterokrako Savojsko zvezdo. Nekateri Primorci, ki so za tako izkivanje bili občutljivi, kakor zaspani Ljubljančani, so trgovca najprej pisмено pozvali, naj čepico takoj odstrani. Ker se to ni zgodilo, šla je čez par dni deputacija v trgovino, ki je dostojno opozorila, naj se taka izkivanja ne ponove. Uslužbenec so sicer čepico odstranili, toda nad deputacijo kričali, da lahko devajo v izložbo, kar nočejo. V tem pogledu se pač motijo.

— **Predavanja prof. J. Vavpotiča,** Stara Praga. Ciklus predavanj, katere je priredil Konsulat Češkoslovske republike v Ljubljani se konča danes v petek, dne 17. t. m. ob 20. uri v Mestnem domu s imenovanim predavanjem, katero pokaže v barvnatih slikah občinstvu znano lepoto naše zlate Slovenske Prage.

— **Umrla je včeraj v Kranju** ga, Ivanka Franchetti, soproga občinskega svetnika in načelnika deželne zveze obrtnih združenj g. Engelberta Franchettija. N. v m. p. Težko prizadeti rodbini naše sožalje! Pogreb je danes ob 3. pop. iz mrtvašnice pri sv. Krištofu.

— **Ljubljanski Sokol** pozivlja svoje članstvo, da se udeleži v civilni pogrebu umrle žene našega brata Engelberta Franchettija, ki se vrši danes t. j. 17. t. m. ob 3. pop. iz mrtvašnice sv. Krištofa.

— **V Ameriko potujejo ženske** zasludje v Kolodvorski ulici neki okrog 30letni moški, srednjeveliki, prištrikani brki. Tako se je dne 13. t. m. v gostilni De Schiava približal 24letni Tereziji Starešini iz Krasnice pri Crnomlju, ki izpraševal, če ima denar za potovanje in potne listine v redu ter ji prigovarjal, naj gre z njim, da ji bode vse priiskrbel. Starešiničeva je ponudbo odbila, naker je sumljivi moški izginil.

— **Za krojaško delavnico v invalidskem domu** v Ljubljani se išče invalid-delovodja, ki je obenem prikoževalec. Reflektira se na prvovrstno moč z večletno skušnjo. Zadevne prošnje, opremljene z izpričevanji je poslati do 1. julija k invalidskemu oddelku poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani (St. Peterska vojašnica).

— **Parastos kosovskim mučenikom.** V torek 28. t. m. ob polu 9. se bo vršila v pravoslavni vojaški kapeli (vojašnica vojvode Mišića) služba božja in parastos kosovskim mučenikom in drugim umrlim borcem za svobodo.

— **Sahovski klub** v Ljubljani ima odsej svojo posebno sobo Sv. Jakoba trg, gostilna »Lozari«. Vstop vsem članom prost, pijača povsem neobvezna. Sahovska knjižica in listi tam na razpolago. Igra se vsak dan od 5. pop. nadalje. Otvoritevni sestanek bo v torek 21. t. m. ob 5. pop. Gestje in kibici dobrodošli. — Odbor.

— **Tatvina konjske opreme.** Iz gradiča Lesno brdo pri Ljubljani je bila dne 12. junija ukradena 6000 K vredna konjska oprema z niklastima črkama E. G.

— **Ukraden oven.** Gostilničarju Jos. Čadu pod Rožnikom je bil dne 13. t. m. ukraden bel oven, vreden 400 K.

— **Najdeno.** Ljudskoškolski učenec R. Majcen je našel dne 30. m. m. zlato ovrtno verižico. Služkinja Karolina Trape je našla zlat prstan z belimi kamni.

— **Koncert v hotelu »Tivoli«.** Od 15. junija naprej vsak večer od 18. do 22. ure P. n. občinstvu se priporoča Vekoslav Dolničar.

Maribor.

Nova banka v Mariboru. Bivši ravnatelj mariborske eskomptne banke snuje sedaj lastno banko. Del potrebnega kapitala so prispevali tudi razni tukajšnji trgovci.

Zaplemba pornografskih slik. Tukajšnji realčani so se zabavali z različnimi pornografskimi fotografijami. Polizvedovanja so dognala, da so si jih nabavili pri fotografu Meyerju v Gosposki ulici, kjer je nato policija napravila preiskavo in zasledila 275 takih slik.

Nesreča. Pri nakladanju opeke na kolodvoru v Lešteršpergu se je 30letni delavec ponesrečil in dobil težke notranje poškodbe, tako da so ga morali nezvestnega z rešilnim vozom spraviti v bolnico.

Dolgoprstneži. Vinski trgovci v Lešteršpergu Franc Rudel je pri nakupovanju v glavni tobakarni na Glavnem trgu pozabil svojo denarnico, v kateri je imel čez 3000 K in razne važne spise. Ko se je povrnil v tobakarno, denarnice ni več našel, ker se je je medtem nekdo že polastil.

Časni večer ima v soboto 18. t. m. prva pevka našega gledališča gđ. Mezegečeva z opereto Boccaccio.

Celje.

Podružnica »Jugoslovanske Matice« v Celju je minulo nedeljo popoldne priredila veliko narodno slavnost na »glazili«, katere se je gotovo udeležilo nad 5000 ljudi raznih slojev iz Celja in okolice ter nekaterih drugih krajev. Na predvečer slavnosti se je na Starem gradu zažgal velik kres s streljanjem in umetnim ognjem. Slavnost, ki se je pričela v nedeljo popoldne, je bila odprta s petjem pesni »Buji morje adrijskano«, katero je peto nad 100 pevcev. Nato je imel pozdravni govor g. gimn. ravnatelj Jeršnovce, naker je sledila deklaracija in ostali spored. Po končanem vspešnem razvilu prava ljudska zabava, pri kateri so sodelovali tri gozbe. Zabava je trajala pozno vnoč. Vreme ni cen dan obetalo nič pridja, vendar je vzdržalo skoro do konca veselice. Upamo, da bo imela »Jugoslov. Matica« od te krasno uspele prireditve tudi lep gnetni dobitek.

Nogo si je zlomil na plesišču povodom nedeljske slavnosti Jugoslov. Matice uradnik trgovske zadruge Dragotin Gobec.

Celjsko sokolsko okrožje se je ustanovilo v nedeljo 12. t. m. Načelnikom je bil izvoljen Bernard Vltavsky iz Celja.

Sahovski klub v Celju je priredil letošnjo pomlad sahovsko borbo združeno s sahovskim metežem, pri kateri je zmagal v višji skupini g. prof. Vagaja, v nižji pa g. Glajšek.

Kap je zadel v mesnici g. Jeriča na Glavnem trgu g. Hugo Watzlaweka. Pripeljal so ga v bolnico, G. Watzlawek je oče tudi Celjanom znanega urednika gosp. Riharda Watzlaweka, ki je svoj čas urejal v Celju list »Süddeutsche Volksstimme«, kateri je našim nemškutarjem sel tako strašno na živce.

Izpitni privatist mestne dekliske osnovne šole v Celju se vrše v torek, dne 21. junija ob 3. uri popoldne.

Izpred celjske porote. V soboto dop. je stal pred porotniškim sodiščem in ta me oboženi Gabriel Slopek. Ker pa niste prišli dve glavni prič, je bila razprava preložena. — Istega dne se je zagovarjal rati v hiši celjske mestne hranilnice izvršenih tatvin Indra Roland. Dobim je tri leta težke ječe.

— **Jože Zupanc** in Franc Zupanc sta na Bizelskem pri trgovcu Kovarčiču ukradla raznega blaga v vrednosti nad 14.000 kron. V pondeljek sta bila zato obsojena pred poroto Jože Zupanc na pet in Franc Zupanc na šest mesecev težke ječe. — **Stefan Bizjak** in Milan Siljadi sta pri trgovcu Krajinu v Laki pri Zidanem mostu ukradla raznega blaga v vrednosti nad 20.000 kron. Obsojena sta bila Stefan Bizjak na pet let, Milan Siljadi na dve leti težke ječe.

Pred celjsko poroto se je kot zadnji zagovarjal v tem zasledanju 40letni hlapec Albert Vogelj iz St. Ilje pri Mislinju, ki je v noči 1. febr. t. j. vlomil v hišo posestnika Jere Zelenzik v St. Ilju in ji ukradel za 7000 K obleke in perila. Bil je obsojen na štiri leta težke ječe.

Izlet celjskega sok. okrožja se vrši 4. septembra 1921 v Smarju pri Jelšan.

Umrla je v Celju soproga g. davčnega upravitelja Kussa, gospa Justina Kuss po dolgi mučni bolezni.

POROTNE OBRAVNAVE.

Dan tatov.

Danes so se predstavili poroti različni tatovi iz Ljubljane in Zagreba. Kot prvi je nastopil nevaren vlomilec pri kmetijski družbi Maks Obid iz Mežice pri Guštanju.

Mož, ki je prišel pred kratkim iz Nemčije, je služil že pri Rdeči gardi v Budimpešti in pri Volkswelrovcih na Koroškem. Prišel je v Ljubljano 24. januarja in je izvršil svoj prvi vlom dne 2. februarja 1921 v Ljubljani pri Kmetijski družbi, kjer je od-

nesel pisalni stroj, katerega je zavil v predpasnik uradnice Karoline Gorjanc. Stroj je prodal v Zagrebu in se zopet vrnil v Ljubljano, da bi nadaljeval svoj posel. Prišel so ga v podstrešju neke tiskarne v Ljubljani. Obsojen je bil na 4 leta težke ječe.

— **Sledila sta mu pristna**

zagrebška žeparja

In sicer šele 15letni Fr. Platz, čev. vajevec in njegov impresario Jos. Setina, čev. pomočnik doma od Mokronoga, Platz, mal dečko podoben 12letnemu otroku, a silno pokvarjen in že 5krat kaznovan radi tatvine je jako nevaren žepni tat, kar ne vzbuja v gneči pozornosti in je silno predrzen. Prišel je na Kranjsko v družbi prijatelja Jos. Setine, ki je pri tatvini opazoval in svojo umetnika čuvaj. Prijeli so jih v Ljubljani na državnem kolodvoru pri delu. Tajita na vse pretege toda zaman. Stevilne vsote naše in tuje valute jih privedejo do priznanja. Obsojena sta bila 15letni Platz na 2 leti, Setina pa na 2 in pol leti težke ječe. — Po odmoru se je vršila razprava proti

Lesna tatvina pri družbi »Croatia«.

Konec te obravnave smo že pričeli včeraj, radi neljube pomote pa je izostalo poročilo obravnave same. V kratkem sledi. Pri družbi Croatia v Ljubljani je bil uslužben kot poslovodja in skladiščnik mlad pričen človek rodom Poljak. Ta mož je imel plače 800 K, odnosno kasneje 900 K. Svoječasno so prišli na sled, da je ta mož skrivaj prodal okolo 9 cm² desk in si denar pridržal. Zaradi tega dejanja ga družba ni ovadila, ker se je obtoženec zavezal, da bode škodo poravnal in je v resnici že delni znesek odplačal. Na skladiščni družbe pa so sledile tatvine za tavino in umevno, da je šlo vse to na rovaš obtoženca. Prišlo je do obtožbe, toda obtoženec je bil takrat oproščen, ostale pa so mu na vratu deske in tako je prišel pred poroto. Obtoženec se zagovarja s silno bedo, ima družino in je imel tako slabo plačo, da res ni mogel izhajati. Kot uradnik na odgovornem mestu je izplačeval navadne delavce po 1500 K in več, on sam pa je imel 800 K in neke malenkostne premije. Porotniki so upoštevali neodoljivo silo in pa dejstvo, da tako bogata družba tako izrablja svojo delavno silo in so obtoženca soglasno oprostil.

Železniški roparji — brat krije brata.

Pred nami se razvija predrzen rop iz železniškega voza med vožnjo iz Laas v Zalog. Dne 26. novembra 1920. bilo je ponoči, spazli se Red. Gostinčar iz Zg. Kašlja v železniški tovorni voz, odtrga zvinčeni zaliv na vratih, jih odpre in izgne v vozu. Kmalu nato začno leteti iz voza veliki zavrtki usnja. Njegova dva tovarnika France Kožuh in pa Fr. Tome sta celo delo nadzorovala iz kupeja prvega osebnega voza. Zločinci so v Zalogu izstopili, šli takoj ob progi nazaj in spravili še isto noč naropano usnje v Lobodovo šupo. Usnje so prodali Francetu Černetu za 12.000 K in si skupček razdelili. Železnica je plačala lastniku usnja Knafliču iz Litije odkodnino okoli 48.000 K. Glavni storilec Gostinčar se zagovarja, da je izvršil rop njegov brat Martin, ki je zaradi več ropov in tatvin pobegnil v Ameriko, on pa da je usnje samo prodajal. Toda izkazalo se je, da je brat brata vreden in porotniki so vsa vprašanja soglasno potrdili. Obsojeni so bili Rudolf Gostinčar na 5 let, Fr. Kožuh in France Tome pa vsak na dve leti težke ječe.

Rokovnjaška družba v Zalogu in Vevčah.

V zvezi z gori obsojenimi sta delovala tudi še bolj nevarna vlomilca 30letni delavec Rudolf Kosmač in čevljar Anton Rant v Vevčah. Imela sta še več pomagavev kot brata Matevža in Jakont Risa, Ivana Jančarja in druge. Ti so vsi že obsojeni po več let in sede po raznih kaznilnicah, nekaj pa jih čaka obsodbe pri dež. sodišču. Vlomilca sta izvršila preko 30 tatvin in vlomov, toda do sedaj so jim dokazali samo 5 večjih vlomov in sicer: pri gostilničarki Mariji Oman v Vevčah, Mariji Kralj v Beričevem, pri Uršuli Kralj v Novi vasi pri Rakeku, kjer so oropali v viharu noči celo trgovino, Ani Turšič v Begunjah pri Rakeku in pri France Suhadolniku, gostilničarju na Jezeru. Kradli so vse: denar, zlato, perilo, oblake, jestvine in kolesa. Roparji pripovedujejo z nasmehom svoje zločine in mestoma tudi taje. Obsojena sta bila oba in sicer Kosmač, ki je bil že 6krat kaznovan, na 2 leti, Anton Rant pa, ki je bil že 12krat kaznovan, na 5 let težke ječe. S to obravnavo je bilo leto zasledenje porote zaključeno. Zadnja obravnava proti Alekšu Šabec radi goljufno rekvirirane košare svile in kavčuka v vrednosti 110.000 K je bila namreč preložena, ker ni prišla glavna priča France Pintar.

Sport in turistika.

Graski »Sturm« je igral v nedeljo v Splitu proti Hajduku 1:0. Zmaga nad Hajdukom, ki je porazil Gradjanskoga 2:1, potrjuje vnovič, da je Sturm prvovrstno moštvo, ki je v stanu nuditi ljubljanskemu občinstvu lep sportni užitek. Kakor že objavljeno, igra »Sturm« na povratku iz Splita v soboto in nedeljo proti naši Mliri. Prvi dan se prične tekma ob pol 19. uri, drugi dan ob 18. uri.

Gledališče in glasba.

Pevski zbor »Glasbene Matice« ima v petek 3. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski sobi izreden sestanek. Ker se bo premotrivalo o principijelnih vprašanjih pevskega zbora, se prosí polnoštevilno udeležba. Odbor.

Mali oglasi.

Proda se:

POSESTVO

na prodaj na Pohorju (eno uro od vznožja) v izmeri 48 oravov, 3 četrtine gozda (bukve in smreke — večinoma za posekati) 1 četrtino travniki in njive. Na posestvu se lahko redi 15 glav živine. Žaga na stalni vodi in domači mlin. Proda se zaradi družinskih razmer takoj! Cena 500.000 K. Zglasiti se je pri občinskem uradu Orehova vas, pošta Slivnica pri Mariboru. 141

ZARADI NEZNOSNIH DRUŽINSKIH RAZMER

se proda hiša z vrtom, kakor tudi popolnoma opremljena čevljarska obrt ozlroma delavnica z lepo zalogo izgotovljenega obuvala. Pojasnila pri J. Šober, Škofja Loka. 142

LEP SADNI VRT

s hlevom se proda v večjem trgu na Kranjskem. Polzve se Sp. Šiška št. 4. 1041

AUTO

francoskega sistema »Unice«, 14 HP, in rezervni deli. Registrirna blagajna »National«. Kopalna soba in jedilna soba se radi pomanjkanja prostora ceno proda. Kje, pove uredništvo »Jugoslavije«. 1231

MALO POSESTVO.

hiša in hlev v bližini Maribora se ceno proda. Ponudbe na anončni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1050

NOVA HIŠA

s 4 sobami in 2 kuhinjami ter 500 klafter zemlje, vrtom za zelenjavo ter sadnim vrtom se proda v Zelenjavi. Vpraša se v gostilni Hrašnik, Pragersko. 1051

POPOLNO KOVAŠKO ORODJE

z velikim mehom iz predvojne usnja, novim nakovalom ter 5 m² črešnjevih desk za mizarsko uporabo prodam radi opustitve obrta. Vpraša se pri lastniku Gabrielu Smithančiču, posestniku v Počkanah. Cena po dogovoru. 1052

RADI ODPOTOVANJA

se proda pisalni stroj »Royal Standard« za ceno 2000 din. Stroj je kakor nov in z vidno pisavo. Naslov pove anončni in informativni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 1053

Službe:

KUHARICA IN SOBARICA

kateri želite ostati več let v eni službi, se iščeta za novo obitelj v večjem mestu Hrvatske. Ponudbe naj se pošiljajo na Em. Ebenspanger-ja sin, Bjelovar. 1053

DOBRE KROJASKE POMOČNIKE

za civilno in uniformsko delo sprejme takoj Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

KROJASKE POMOČNIKE

dobro izvežbane, samostojne delavce, sprejem takoj, S. Klimek, Selenburgova ulica št. 6.

MLAD MOŽ

oženjen, brez otrok, zmnožen nemščine in slovaščine, išče boljše službe. Kavčije lahko položi do 50.000 K. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 136

KOT GOZDNI MANIPULANT

ali poslovodja na žagi iščem službe. Sem v tej stroki popolnoma izurjen in imam tozadevna spričevila. Trenotno sem zaposlen kot gozdni manipulant pri velikem podjetju, ki ima do 500 delavcev in gozdno železnico. Službo bi premenil vsled neugodne lege gozda. Ponudbe prosim na upravo lista pod št. 500. o 1038

VAJENEC

za mesarsko obrt se sprejme. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov v upravi. 1047

Razno:

BOLJŠI GOSPOD

išče dobre privatne hrane v abonementu in mesečno sobo. Ponudbe pod »Soba« na upravo »Jugoslavije«.

DENARNICA

precej obrabljena, z nekaj denarja, drugimi malenkostimi in zdravniškim receptom na ime Češnovar se je našla. Dobi se pri Iv. Cutar, Sp. Šiška, Zibertova ul. 144

Zenitne ponudbe

MLAD URADNIK

VLADIMIR LEVSTIK.

Bog na hribu.

(Nadaljevanje.)

In vrata zakristije so se odprla; prišel je srebrnolasi gospod Matej v slavnostnih mašnih oblačilih, in debele solze so mu drle po obrazu. Gospod Matej je služil poslednjo mašo; glas se mu je lomil nad latinskimi besedami, in ministrant mu je ihtel na zlati plašč, cingljaje s prazničnim zvončkom; sveta hostija je trepetala v starčevih rokah, in ko je vzdignil kelih, mu je omahnila roka; zakaj je s hropečim glasom, revnim glasom in njegove solze so padale v Gospodovo rešujo kri. Vsa cerkev se je razjokala za njim; lhtenje je zavrelo po ladiji kakor grenka pena, raslo, raslo in naraslo do orglarja, da je še on obnemogel ter spustil glavo na tipke, ki jih je prebiral zadnjikrat.

»Gospod, usmili se nas!« je zaklical nekdo pod korom.

In zdajci je povzelo stoinsto glasov:

»Kriste, usmili se nas!...«

Gospod Matej se je obrnil z drhtečimi ustnicami ter iztegnil roke proti ljudstvu; potem je vzdignil desnico in pokazal kvišku. Oblak kadila je zagrinjal Krista na razpelo,

samo glava se je videla, blede in svetla ko nikoli, in zlat žarek je padal preko nje skozi vrhne okence naravnost med ljudstvo pred oltarjem. Tihota je zavladala po cerkvi, orgle so spet zadonele, in sivček je končal opravilo.

Zadnji blagoslov je bil podeljen, toda orgle so pele še vedno, zakaj orglar se ni mogel ločiti od njih; in tudi gospod Matej je stal na svetem kraju, kakor bi se ne mogel odtrgati, in ljudstvo se ni genilo z mesta. Tedaj je izpregovoril mašnik z umirajočim glasom:

»Dragi... ljubi moji!...«

In ni mogel dalje.

»Oj zbogom, zbogom!« je kričnil nekje v cerkvi ženski glas. »Nikoli več!«

»Nikoli evč, nikoli več!« je zahrpol očanec v sprednji klopi.

In spet se je zgrnil jok od vseh strani; gospod Matej je postavil kelih na oltar, naslonil se na obedne roki ter jokal z ljudstvom vred. Zdajci pa se je vzravnil, stisnil kelih predse in odšel, kakor bi pobegnil.

Cerkev se je izpraznila. Samo še duh kadila in drsanje starega cerkovnika, ki je utrjal sveče. Zelo dolgo so še bile in škoda se mu jih je zdelo pustiti; previdno je snel dru-

go za drugo tre jih odnesel v zakristijo.

Tedaj se je vrnil gospod Matej, odklenil tabernakelj in odšel z monštranco; prišel je drugič ter odnesel ciborij. Tretjikat je obstal pred praznim tabernakljem, kakor bi bil nekaj pozabil, toda ni se mogel spomniti kaj, vse misli so mu bile otrpuile. Kakor v sanjah je prijel za beli oltarni prt; ali takrat je vzdignil glavo h Križanemu in naglo pogladil platno, kot bi hotel reči:

»Pojdi z nami, o Gospod; stopi na prt, ki Ti je pogrnjen, in če si truden, nasloni se na moje uboge rame...«

Toda on se ni genil; simbol največje žrtve je moral ostati tu, po vseh zapuščen, da pretrpi poslednje.

NOVO! NOVO!
.MALENKOSTI'
Spisal **IVAN ALBREHT.**
Izdala in založila
Zvezna tiskarna v Ljubljani.
Cena 18 K broširani knjižici.
NOVO! NOVO!

Gospod Matej je poljubil oltar; na spodnji stopnici je pokleknil in dolgo pomolil. Nato je vstal in se ozrl v osireti hram z obupno togo v srcu: vse svoje življenje je puščal tu. Obhodil je vso cerkev iz kota v kot, poslovil se od prižnice, stranskih oltarjev, krstnega kamena in izpovednice. Pleča so mu drgetala in bela glava mu je visela globoko na prsi; vrata so turobno udarila za njim, ko je odšel.

Zvečer so prišli vojaki, plegli po golem tlaku in spali; pošastno je rezalo hrčanje tišino svetišča. Večna luč je ugasnila. Eden je vstal v temi, prevrnil piramido pušk in zaklel v jeziku, ki ga niso poznali ti zidovi; tovariši so se prebudili od žvenketa in ropota, kričali in zaspali spet.

Na vse zgodaj sta se nastanila v stolpu dva oficirja. Napeljali so telefon: z zvonika se je odpiral razgled daleč tja v sovražno ozemlje. Breg pod cerkvijo je bil preprežen s svežimi jarki. Klopki so znesli na prosto, odprli vrata na stečaj ter napolnili kote z vreteni bodeče žice, streljivimi zaboji in nosilnicami. Koraki težkih čevljev, krik, poveljevanje, rožljanje grešnega orožja, je zavladalo okoli Križanega in ni utihnilo več.

Tri dni potem je završalo: kocka je bila padla. Oficir na stolpu je sporočil svojemu poveljstvu, da se bližajo prvi sovražni topovski strelji; stekla v cerkvenih oknih so žvenketala strahotnega bobnenja, ki je vstajalo od blizu in daleč kakor lajanje ogromnih psov. Zrak se je napolnil s tulečimi in žvižgajočimi glasovi, ognji nočnih eksplozij so podili blazne sence po stenah in obokih.

Četrti dan je telefoniral oficir, da je pogodil cerkev prvi strel; udaril je v zakristijo in ubil šest vojakov na mestu. Sama sreča, da je bilo strelivo že pospravljeno! Drugi je raztrgal strop sredi cerkve, tretji, težka granata, je odpihlil zvonik z opazovalci vred. Nato so treskale druga za drugo, rušile stene, razkopavale tlak, parale slike in cepile oltarje z lesenimi kipi na tisoče trščice; samo kos oboka je še visel nad glavnim oltarjem kakor streha, braneča razpelo in tabernakelj. Zadnja kroglica je podrla zvečer tudi ta ostanek, razplala svetega Petra po dolgem in vrgla Pavla na obraz. Le Krist je ostal čudežno cel, in pred njegovim žalostnim pogledom se je razprostrla demonskolepa noč, obrobljena s tisoči ognjenih jezikov, ližočih brda in oblake s pošastnimi odsevi.

Halo tukaj!

trgovina

kupiš po nizki ceni vse šolske potrebščine, pisarniške potrebščine, vse vrste papirja pergament trgovske knjige, cigaretni papir in strošnice ter razglednice na veliko in malo razpošilja

Josip Omerza

Ljubljana, Dunajska cesta 6. I.

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni emajl lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, natanlin i. drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah.

„Promet“

tehn. ind. podjetje, Ljubljana.

Gostilna

na prvovrstnem mestu oddaljen eno uro od Maribora na nemško-avstrijski meji, najboljša trgovinsko križišče, 6 orlov prvovrstne zemlje, z hlevi gospodarskimi poslopi itd. se takoj proste roke proda, ponudbe se prosi na anonimni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska.

Sprejme se dobro

izurjen žagar

za večjo žago. — Stanovanje v hiši. Kje — pove upravništvo.

Popolnoma samostojno**kontoristinjo**

veščo vseh pisarniških del

sprejme

tovarniško podjetje v bližini Ljubljane. — Natančne ponudbe na upravo pod „Dolenjsko“.

Ivan Magdič

krojač

Ljubljana, Gledališka 7.

Priporoča se za izdelovanje oblek.

Uradnika (-co)

za knjigovodstvo

in praktikanta sprejmejo

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Popravila!

Raznovrstnih tvorniških, poljedelskih, mlinskih in vseh drugih strojev in naprav, izvršuje strokovnjaško in točno

„BISTRA“, kovinska industrija Domžale.

Promet

tehn. in indust. podjetje dr. z o. z.

v Ljubljani, Gradišče 9.

jako poceni

zaradi premenjene dispozicije

preda**1 električ. motor**

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boweri z reostatem in drugimi pripadki.

1 električ. motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, komplet.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost

I. Jugoslov. tovarna

za gume in kovinske predmete, d. z o. z.

Slovenska Bistrica oferiramo

naše prvovrstne rožene gume v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence.

Zahtevajte cenike!

Prodaja na veliko!

Tovarna olja in firneža**Zabret & Komp.**

Britof pri Kranju (Slov.)

Skladnice: Beograd. Skladnice: Novigrad.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prima laneni firnež, lanene tropine in druge vrste oljnatih izdelkov.

Erzovani: ZABRET, KRANJ.

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za glavno mesto Ljubljano razglašajo podpisani mestni magistrat, da so proračuni mestne občine za čas od 1. julija 1921 do 30. junija 1922 in sicer:

mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestne pehotne vojašnice, mestne klavnice, mestnega vodovoda, amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila, mestne elektrarne, mestne plinarne, mestnega pogrebnege zavoda, mestne zastavljalnice, mestne priprege, mestne trošarine in ustanovnega zaklada

dogotovljeni ter občanom v dobi od 17. do 30. junija 1921 v prostorih mestnega knjigovodstva na vpogled.

V pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 14. junija 1921.

Razglas.

Pri podpisnem uradu je istemu neznana ženska oseba dne 8. maja t. l. dvignila poselsko knjigo Marije Rudolf, rojene dne 30. julija 1895 v St. Janžu pri Sp. Dravogradu in istotam pristojne, ki je bila istočasno v tukajšnji bolnici v zdravljenju. Ker Marija Rudolf sedaj knjigo terja od podpisanega urada, je jasno, da si jo je prilastila neopravičeno, z namenom se z njo okoristiti, zlasti, ker so v njej lepa spričevala od službodajalcev.

Podpisano upraviteljstvo prosi torej, da stranka, kateri bi bilo o tej stvari kaj znano, ali pri kateri bi se kaka ženska oseba izkazala s knjigo, izdano od občinskega urada St. Janž pri Sp. Dravogradu dne 19. jan. 1913, štey. 266, da blagovoli to nemudoma semkaj naznaniti, oziroma knjigo semkaj doposlati.

Upraviteljstvo občne javne bolnice v Mariboru.

Izvežbanega nadskladščarja

železne stroke, s strokovnim znanjem ter večletno prakso, ter

potnika za železno stroko**iščemo za takoj.**

Dopise prosimo na **Hrvatsko d. d. za trgovino železom** Zagreb, Samostanska 15.

Predam takoj svoje**posestvo**

blizu ceste, 20 orlov zemlje, pritlična hiša krita z opeko s 5 sobami, spodaj 2 kleti, hlev za 16 glav živine, na vsaki strani 6 štantov za sušilo žita, 2 lepi kobili, krava, gepelj, mlatilnica, slamoreznica, čistilnica, plug za okopavanje in osipavanje, stroj za sejanje, dva voza, plug, brana. Več pove **Andrej Kotnik, Dolga gora 40**, občina Ponikva ob juž. železnici, Štajersko.

Kisovo kislino

garantirano 80% oddaja po najnižji ceni

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Koristilo Vam bo,

če se pri vprašanjih in naročilih sklicujete na oglase v „JUGOSLAVIJI“!

Izdala konzorcij dnevnika „Jugoslavija“.

Inženirji

stavbeni, tehniki in risarji se iščejo.

Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov na

STAVBENA DRUŽBA d. d. LJUBLJANA, Levstikova ulica št. 19.

Dobra prodajalka

galanterijske ali papirne stroke se sprejme. Prednost imajo one, katere so bile zaposlene v knjigarni. Ponudbe s preplisi spričeval in eventuelno sliko naj dopošljejo na trdko

CORICAR & LE KOVŠEK, Celje.

PREMOG

prvovrsten, spodnještajerski primeren za industrije in domačo porabo dobavlja na vagone, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevnici ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravnico lista.

Pozor! Pevci in pevski društva! Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; žepna izdaja 11x15 cm

- Štev. 1. Davorin Jenko: Sto čutiš, Srbije tužni?
2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka.
3. Anton Hajdrih: Slabo sveča je brlela.
4. Anton Hajdrih: Pod oknom.
5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.
6. Anton Hajdrih: Jadransko morje.
7. Anton Hajdrih: Pri oknu sva melo sloveca.
8. Josip Kocjančič: Slovo. Le nocoj še luna mila.
9. P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko.
10. P. Hug. Sattner: Na planine!

Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov 10 K.

Številke 6, 7, 8 in 10 stanejo po 2 kroni, 11 izvodov 20 kron.

Dobiva se v

Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marjin trg štey. 8.

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg štey. 19.

Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marjin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.